

نام و نام خانوادگی:

مقطع و رشته: دهم ریاضی و تجربی

نام پدر:

شماره داوطلب:

جمهوری اسلامی ایران

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران

دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد رسالت

آزمون میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

نام درس: ادبیات فارسی

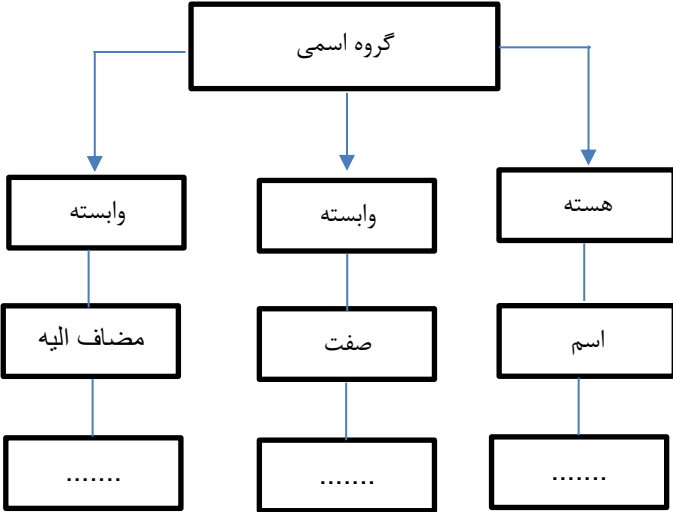
نام دبیر: فاطمه شیخ قمی

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱

مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

محل مهر و امضاء مدیر		نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:
		نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
		نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
ردیف	سؤالات	پاسخ	نمره
۱	<p>قلمرو زبانی (۷نمره)</p> <p>معنی کلمات مشخص شده زیر را بنویسید.</p> <p>الف) وین بوم <u>محنت</u> از پی آن تا کند خراب</p> <p>ب) <u>زهی</u> گویا ز تو کام و زبانه</p> <p>پ) زین <u>نمط</u> آن مست شده از غرور</p> <p>ت) بدان <u>کوش</u> که به هر <u>مُحالی</u> از حال و نهاد خویش بنگردی</p>		۱
۲	<p>در کدام گزینه معنای "گُشت" با بقیه گزینه‌ها تفاوت دارد؟</p> <p>الف) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت</p> <p>ب) شمع را باید از این خانه به در بردن و کشتن</p> <p>ج) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت</p> <p>د) عشق چو آید برد هوش دل فرزانه را</p>	<p>هم بر چراغدان شما نیز بگذرد</p> <p>تا به همسایه نگوید که تو در خانه مایی</p> <p>گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید</p> <p>دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را</p>	۰/۲۵
۳	<p>در کدام یک از ابیات زیر معنی واژه‌ای که در پرانتز رو به روی آن‌ها آمده درست است؟</p> <p>الف) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا</p> <p>ب) چشمه کوچک چو به آنجا رسید</p> <p>ج) گفت: درین معرکه یکتا منم</p> <p>د) راست به مانند یکی زلزله</p>	<p>غلغله زن، چهره نما، تیزپا(غلغله زن: شتابنده)</p> <p>وان همه هنگامه دریا بدید(هنگامه: غرور)</p> <p>تاج سر گلبن و صحرا منم(گلبن: سبزه‌زار)</p> <p>داده تنش بر تن ساحل یله(یله: آزاد)</p>	۰/۲۵
۴	<p>در گروه کلمات زیر نادرستی‌های املائی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید.</p> <p>" رونق زمان - خاص و عام - بقا و پایداری - خزلان و خواری - عزم و اراده - ذهره و جرأت - رزاق و خلاق - حزم و دوراندیشی - ثبات و پایداری - اسرار و پافشاری "</p>		۰/۷۵
۵	<p>در هر یک از نمونه‌های زیر املائی درست کلمه را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) عامل شهری به خلیفه نوشت که دیوار شهر خراب شده آن را (عمارت - امارت) باید کردن.</p> <p>ب) آنکه غفلت بر احوال وی (غالب - قالب) و عجز در افعال وی ظاهر بود.</p> <p>ج) (صبا - سبا) بر آن سر زلف اردل مرا بینی</p>		۰/۷۵

۰/۵	<p>۶ بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کنید.</p> <p>قطره باران که درافتد به خاک زو بدمد بس گهر تابناک</p>								
۱	<p>۷ در هر یک از سروده‌های زیر فعل حذف شده و نوع حذف را مشخص کنید.</p> <p>الف) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تاثیر اختران شما نیز بگذرد</p> <p>ب) درختان را دوست می‌دارم / که به احترام تو قیام کرده‌اند / و آب را که مهر مادر توست</p>								
۰/۵	<p>۸ نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.</p> <p>و صداقت شیرین‌ترین لبخند بر لبان اراده توست</p>								
۰/۷۵	<p>۹ جدول زیر را کامل نمایید. (با حفظ شخص)</p> <table border="1" data-bbox="193 680 1437 804"> <tr> <td>مضارع اخباری</td> <td>ساخت منفی</td> <td>امر</td> <td>فعل</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>چشیده است</td> </tr> </table>	مضارع اخباری	ساخت منفی	امر	فعل				چشیده است
مضارع اخباری	ساخت منفی	امر	فعل						
			چشیده است						
۰/۵	<p>۱۰ نقش دستوری ضمائر متصل در هر یک از ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) چو یار نیست بر تسکین خلق نتوان زیست که دوستان اگر دل دهند جان ندهند</p> <p>ب) حُسنِت به اتفاق ملاحظت جهان گرفت آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت</p>								
۰/۷۵	<p>۱۱ برای نمودار زیر یک گروه اسمی مناسب بنویسید.</p> 								
۱	<p>۱۲ قلمرو ادبی (۵نمره)</p> <p>جاهای خالی را کامل کنید.</p> <p>.....</p> <p>چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را</p> <p>.....</p> <p>نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت</p>								
۱	<p>۱۳ در هر یک از نمونه‌های زیر مجاز را بیابید و مفهوم آن را بگوئید.</p> <p>الف) هم مرگ بر جهان شما بگذرد هم رونق زمان شما بگذرد</p> <p>ب) در همان دم که می‌خواست آجر را پرتاب کند به نظرش رسید که دیوار ناگهان از جای تکان خورد.</p>								

۱	<p>۱۴ برای هر بیت آرایه ادبی مناسب آن را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>(الف) بر تالابی از خون خویش / در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ (تشبیه - تشخیص) (ب) چو گفتمش که دلم را نگه‌دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد (ایهام - تضاد) (پ) چو سرو از راستی بر زد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را (تلمیح / حسن تعلیل) (ت) عشق شوری در نهاد ما نهاد (تکرار - جناس تام)</p>												
۰/۵	<p>۱۵ در ابیات زیر کدام کلمه در مفهوم استعاری به کار رفته است؟ مشخص کنید.</p> <p>(الف) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد (ب) بر کن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند</p>												
۱	<p>۱۶ هر یک از سروده‌ها و عبارات زیر در ستون "الف" را به آیه یا حدیث مناسب در ستون "ب" وصل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="193 555 1437 936"> <thead> <tr> <th data-bbox="193 555 679 607">ب</th> <th data-bbox="679 555 1437 607">الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="193 607 679 658">(الف) و من یتوکل علی الله فهو حسبه</td> <td data-bbox="679 607 1437 658">۱) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تاثیر اختران شما نیز بگذرد</td> </tr> <tr> <td data-bbox="193 658 679 710">(ب) حاسبوا قبل ان تحاسبوا</td> <td data-bbox="679 658 1437 710">۲) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می‌توان عزیز بود</td> </tr> <tr> <td data-bbox="193 710 679 761">(ج) الدهر یومان یوم لک و یوم علیک</td> <td data-bbox="679 710 1437 761">۳) چو گفتمش که دلم را نگه‌دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد</td> </tr> <tr> <td data-bbox="193 761 679 813">(د) شرف المكان بالمکین</td> <td data-bbox="679 761 1437 813">۴) اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.</td> </tr> <tr> <td></td> <td data-bbox="679 813 1437 936">۵) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد</td> </tr> </tbody> </table> <p>(توجه: یک مورد در ستون الف اضافی است)</p>	ب	الف	(الف) و من یتوکل علی الله فهو حسبه	۱) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تاثیر اختران شما نیز بگذرد	(ب) حاسبوا قبل ان تحاسبوا	۲) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می‌توان عزیز بود	(ج) الدهر یومان یوم لک و یوم علیک	۳) چو گفتمش که دلم را نگه‌دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد	(د) شرف المكان بالمکین	۴) اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.		۵) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد
ب	الف												
(الف) و من یتوکل علی الله فهو حسبه	۱) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تاثیر اختران شما نیز بگذرد												
(ب) حاسبوا قبل ان تحاسبوا	۲) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می‌توان عزیز بود												
(ج) الدهر یومان یوم لک و یوم علیک	۳) چو گفتمش که دلم را نگه‌دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد												
(د) شرف المكان بالمکین	۴) اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد.												
	۵) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست / که آشنا سخن آشنا نگه دارد												
۰/۵	<p>۱۷ بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه‌های ادبی بررسی کنید. (۲ آرایه ادبی در شعر مشخص کنید)</p> <p>لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند</p>												
<p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>	<p>۱۸ قلمرو فکری (۸نمره)</p> <p>هر یک از ابیات و عبارات زیر را معنا کنید.</p> <p>(الف) به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک</p> <p>(ب) گفت: درین معرکه یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا منم</p> <p>(پ) هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد</p> <p>(ت) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه دارد</p> <p>(ث) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد</p> <p>(ج) چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد</p> <p>(چ) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده / در حضيض هم می‌توان عزیز بود</p> <p>(ح) در بن این پرده نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری</p>												
صفحه ۳ از ۴													

۰/۵	<p>در بیت زیر منظور از خندان بودن گل در فصل بهار چیست؟</p> <p>گل از شوق تو خندان در بهار است از آتش رنگ‌های بی‌شمار است</p>	۱۹
۰/۵ ۰/۵	<p>با توجه به متن زیر به سوالات خواسته شده پاسخ دهید.</p> <p>"اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد و اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن و به هر نیک و بد زود شادان و زود اندوهگین مشو که این فعل کودکان باشد."</p> <p>الف) نویسنده چه کاری را کودکانه می‌شمارد؟</p> <p>ب) در جمله "اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن" نویسنده بر کدام ویژگی‌های اخلاقی تاکید می‌کند؟</p>	۲۰
۰/۵	<p>در بیت زیر مقصود شاعر از "رمه" و "چوپان گرگ طبع" چیست؟</p> <p>ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد</p>	۲۱
۱	<p>مفهوم کنایی هر یک از ترکیبات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) مثل بید لرزیدن: ب) نیشش باز شده بود:</p>	۲۲
صفحه ۴ از ۴		

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد رسالت
کلید سؤالات میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

نام درس: ادبیات دهم
نام دبیر: خانم شیخ قمی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۱
ساعت امتحان: صبح/عصر
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضا، مدیر
۱	الف) غم و اندوه ب) آرزو، شگفتا، فوسا پ) نوع، روشن، شیره ت) بی اصل، نامصلح، دروغ	
۲	گزینج	
۳	گزینج >	
۴	فذلان و خواری - زهره و جرات - اصرار و پافشاری	
۵	الف) عمارت ب) غالب پ) صبا	
۶	قطره باران که به خاک در افتد بس گهر تابناک از او بدمد.	
۷	الف) حذف فعل "هستی" به قرینه معنایی / با حذف فعل دوست می دارم به قرینه لفظی	
۸	صداقت: نهاد شیرین ترین لبخند: مسد	
۹	امر: پیش منفی: نپشیده است مضارع اخباری: می پیشد	
۱۰	الف) م: مسم ب) ت: مضاف الیه	
۱۱	درخت زیبای باغ (یا هر گروه اسمی مناسب دیگر)	
۱۲	چوبه دوست محمدبزد ز میان پاک بازان / متحیرم چه نام شه ملک لافتی را	
۱۳	الف) جهان مجاز از زندگی ب) دم مجاز از لحظه	
۱۴	الف) تسمیه ب) ایهام پ) حسن تعلیل ت) جناس نام	
۱۵	الف) لارواشرا و لاروان ب) بنا	
۱۶	ا) ج ب) > ۳) الف ۴) ب	
۱۷	شیرین سخنی: حس آمیزی / گوش ماندن به از سالت شد / سخن و گوش: مراعات / بیت تمخّص دارد	
۱۸	الف) به نام آفریدگار جهان هستی که انسان را از مقداری خاک آفرید. ب) چشمه گفت: من در این دنیا بی نظیر هستم و مایه افتخار و سرور من سرخ و صغرا (باغ) هستم. پ) هر کسی عدالت را در مورد خودش رعایت کند از داور بی نیازی شود. ت) اگر میل و آرزو داری که معشوق به عهد خود وفادار بماند تو هم باید به عهد و پیمان خود وفادار بمانی. ث) در مقابل ظلم شما تحمل می کنم تا ظلم و ستم شما به پایان برسد. ج) امام حسن تو آنقدر بزرگ و با عظمت هستی که عقل از شناخت تو عاجز و ناتوان است. چ) در فلان کودای هستم که تو در آنجا به شهادت رسیدی در جای پست هم می توان عزیز و با ارزش بود ح) در زیر این آسمان آبی هیچ کس نمی تواند با من برابری کند	

۱۹	شلوفا شدن گیل	
۲۰	الف) زود شاد وزود نهمگین شدن ب) رازداری ، فوئسن داری	
۲۱	رسم : مردم عادی چوپان برگ طبع : حالمان ظالم	
۲۲	الف) ترسیون ب) فوشمال شدن ، فندیدن	
جمع بارم : ۲۰۰ شماره		نام و نام خانوادگی مصحح : فاصح اشع می
		امضاء: